

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torkih, četrčkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obajno izdanje stane:
za eno mesec . . . 1.00, izven Avstrije 1.40
za tri mesece . . . 2.90 „ „ „ 4. „
za pol leta . . . 5. „ „ „ 8. „
za eno leto . . . 10. „ „ „ 16. „
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 vč.,
v Gorici po 3 vč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 3 vč., v Gorici 4 vč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic.
Poljana osmrtnice in javnozahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejma. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spro-
jema **upravnishstvo** ulica Caserma 13.
Odprto reklamacije so proste poštnine.

„V edinstvi je moč!“

Politiška uprava in javna varnost na Primorskem.

Govor poslanca Spinčiča v seji poslanske
zbornice dne 12. aprila 1894.

(Dalje.)

Kako to upliva na naše ljudstvo in vplivati
mora, si pač lahko sami mislite. V svoji
lastni deželi ne morejo prebivalci z uradniki
občevati v svojem lastnem jeziku.

O poznanju nemščine se zlasti v Istri
niti govoriti ne da. Med našimi ljudmi so po-
samičniki, ki govorijo italijanski, in ti so je-
din, ki se morejo sporazumeti z uradniki
brez tolmača.

Žalostno je, ali resnično, da se oni, ki
hočejo dokazati — bodisi v listih ali po
knjigah, pri nas ali v kraljestvu Italijanskem
— da je Istra italijanska, sklicujejo na uradni
jezik c. kr. oblasti, rekoč, da oblasti same
dokazujejo, da isti dežela istrska in vsa Pri-
morska italijanski provinciji, s tem, da upo-
rabljajo italijansko kot uradni jezik.

Žalostno je, ali resnično, da se je itali-
janski jezik po nekaterih krajih Istre raz-
širil le po italijanskih uradnikih, in žalostno
je, toda resnično, da je uradni jezik pri na-
ših oblastih, posebnost pa pri okrajnih glav-
arstvih, še dandanes precejšeno italijansk. V
okraju Ljubljanskem n. pr. dopisujejo c. kr. okr.
glavarstvo le italijanski, celo z onimi obči-
nami, ki so čisto hrvatske, in odgovarja tudi
na hrvatske dopise v italijanskem jeziku. To
okrajno glavarstvo ima na svojih uradih le
italijanske napise, tako da, ako bi Istra pri-
šla pod vladu kakoga drugega kraljestva, bi
skoro ne trebalo premeniti napisov.

Okrajno glavarstvo v Pazinu dopisuje tudi
kaj rado v italij. jeziku (Posl. Burgstaller: To
je naravno!). Tose vidi zmeremu in v ko-
alicijo spadajočemu tovarišu Burgstallerju na-
ravno, v okraju kjer biva po zadnjem ljud-
skem štetju 30000 Hrvatov in le 6000 Ita-
lijancev. To okrajno glavarstvo dopisuje le
italijanski tudi županom čisto hrvatskih vasi,
kakor sem se mogel sam prepričati minolega
septembra.

Okrajno glavarstvo v Poreču dopisuje
skoro izključivo italijanski.

Izjema je včasih ta ali oni nemški dopis
na tega ali onega slovenskega župnika. Tako
se vidi tudi pri okrajnem glavarstvu v Pulju.
Le v Koperskem in Voloskem okraju dopi-
sujeta okrajni glavarstvi tu pa tam slovenski
ali hrvatski. Navadno pa je tako, da okrajno
glavarstvo odgovarja italijanski, dokler dopi-
suje občinski urad italijanski. Kakor hitro
pa prične občinski urad dopisovati hrvatski,
se mu takoj odgovarja nemški. (Čujte!)

V tem pogledu moram že par besed
spregovoriti o odgovoru, katerega mi je dal
dne 3. aprila t. l. Njegova ekselencija gosp.
minister za trgovino v svojem in v imenu
gospoda ministra za notranje poslove. V tem
odgovoru je rečeno, da okrajni glavar na
Voloskem že dlje časa obdružuje v slovenskem
jeziku z občino Podgrajsko in Njegova eksel-
encija meni, da more pomesti tudi iz nekega
dopisa na občino, da so uradniki po Istri
zmožni jezika prebivalstva. Kar se tiče po-
znanja jezika prebivalstva pri uradnikih
okraja Voloskega, moram opomniti, da ta
okraj šteje 27.000 Hrvatov, 13.000 Slove-
nov, 700 Italijancev in 700 takih, ki govorijo
druge jezike, in da med štirimi tamošnjimi
konceptnimi uradniki zna eden slovenski,
jeden drugi — njegova pridnost je hvale-
vredna — se je priučil še precej hrvaščini,
med tem ko druga dva, od katerih eden je
že dlje časa nameščen, drugi pa se je na-
mestil še le v novejšem času, ne govorita
ni hrvatski ni slovenski. (Klici: Lepe stvari!)
Da, to so lepe stvari! Kar se dostaja jezika,

v katerem obdružuje okrajno glavarstvo na Vo-
loskem, občino Podgrajsko, mi je žal, da
nisem v tej stvari še dobil odgovora od žu-
pana, kateremu sem pisal po odgovoru na
interpelacijo. Ali zagotoviti morem njegovo
ekselenco, da okrajno glavarstvo na Volo-
skem tudi z občino Podgrajsko obdružuje nem-
ški, da so nadalje včasih le atargati pisani v
slovenskem jeziku, med tem ko se čeli do-

Št.	335	Občini u Kastvu. Volosko	11.1. 1894.	c. kr. okrajni glavar
"	751	"	22.1. 1894.	"
"	10394	"	23.1. 1894.	"
"	5107	"	11.2. 1894.	"
"	1379	"	11.2. 1894.	"
"	8146	"	20.2. 1894. za	"
"	1861	"	14.3. 1894.	"
"	1675	"	13.3. 1894.	"
"	2929	"	4.4. 1894.	"
"	2723	"	4.4. 1894.	"

A tudi italijanski dopisi prihajajo tej ob-
čini Kastavski, kjer Italijanov niti ni; in če se
nam poreče, da ne nemščina uporablja kot
državni jezik, tedaj je italijansko drugi dr-
žavni jezik na Primorskem, posebnost v Istri.

Mestni svet tržaški.

(VIII. seja dne 16. aprila 1894.)

Predsedoval je župan dr. Pitteri, vladni
zastopnik namestniški svetovalec bar. Conrad,
prisotnih bilo je 37 svetovalcev.

Po odobrenju zapisnika VII. seje pri-
obdružuje župan, da je dobil neko spomenico
magistratskih uradnikov, s katero prosijo (122
njih) poboljšanja njih stanja, ker so mnogo
na slabšem, odkar je odpravljeno svobodno
pristanisce. Ker pa je imela mestna občina
lani 80 tisoč gl., več dohodkov na užitni, in
kakor pa leta 1892 in ker redni obračun za
leto 1893. kaže prebitka 15.000 gl., mislijo
dotični uradniki, da bi mestna uprava vendar
mogla kaj storiti v zboljšanje njih gnotnega
stanja. Zaradi tega prosijo, da bi se povišala
plača za 20% onim uradnikom, katerih do-
hodki ne dosegajo 1000 gl. in za 15% onim,
ki imajo nad 1000 gl. plače. Ta prošnja
izroča se valed predloga svetovalca Combija
mestni delegaciji na proučevanje in poročilo.
Zatem se je prešlo na dnevni red.

Gimnazijska mestna deputacija predlaga,
da se pozove namestništvo, da naj prekliče
svoje naredbo z dne 12. oktobra in 11. de-
cembra 1893., s katero se zabranjuje gim-
nazijski deputaciji, nadzorovati pismono zre-
lostne izpite in izpraševalne zapisnike, češ,
da je iste smatrati kot službeno tajnost. Zbor
je vsprejel ta predlog in tudi Viethalerjev
dodatek, da se prekliče dotična namestništvna
naredba tudi glede mestne realke.

O načrtu inženirjev dr. Gairingerja in
Seligmanna za zgradnjo železnice na železne
žice od ulice Pauliana (pod staro opensko
cesto) na Škorklje, sklenil je mestni svet, da
hoče sporočiti vladi, da nista z lokalno-teh-
niškega stališča ničesar omeniti proti izvr-
šitvi te železnice, ako bi se o gradnji oziralo
na nasvete mestnega stavbenega urada.

Dalje je sklenil mestni svet brez raz-
prave (se ve da z veliko večino glasov), da
kupi poslopje zemljeknižna štev. 587 na Greti
za 16.000 gl. in da potroši še 13.000 gl.,
da se prezida isto poslopje v otroški vrt. Na
ta način da je zagotovljen mestni otroški vrt
na Greti, katerega vzdrževati je moralna
dolžnost mestne občine (!!!), kakor se je
bila ista obvezala pokojni „Pro Patriji“ (!!!).
(Torej se potroši 29.000 gl. le zaradi „mo-
ralne obveznosti“ proti „Pro Patriji“, ne glede
na to, da-li je italijanski otroški vrt na Greti
potrben ali ne. In baš radi tega, ker je po-
polnoma nepotreben, kaže se nam ta „mo-
rala“ v čudnem svitu. Ur.)

Dolga razprava pričela je o predlogu za
preustrojenje učnega načrta na ženskem li-
ceju in da se isti preustvari v konvikt. Proti
poslednjemu predlogu govorila sta podpred-
sednik dr. Mojzes Luzzatto in svet. dr. Con-
sola, branila staga pa svetovalec dr. Venezian

pisni namestništva dajejo na znanje v nem-
škem prepisu.

Danes sem prejel od občine Kastavske
vrsto spisov. Ta občina je čisto hrvatska, ne
vem, ali so našli pri zadnjem ljudskem štetju
10 Italijancev med 15.000 do 16.000 prebi-
valcev, in še ti Italijani niso domačini. Na
to občino prihajajo mnogi nemški dopisi, na
primer:

Št.	335	Občini u Kastvu. Volosko	11.1. 1894.	c. kr. okrajni glavar
"	751	"	22.1. 1894.	"
"	10394	"	23.1. 1894.	"
"	5107	"	11.2. 1894.	"
"	1379	"	11.2. 1894.	"
"	8146	"	20.2. 1894. za	"
"	1861	"	14.3. 1894.	"
"	1675	"	13.3. 1894.	"
"	2929	"	4.4. 1894.	"
"	2723	"	4.4. 1894.	"

Tako so sestavljeni v italijanskem jeziku
dopisi št. 512 z dne 25. jan. 1891, 1677 z
dne 19. febr. 1894, 1489 z dne 8. marca 1894.

(Dalje. prih.)

in dr. Piccolo. Bistveno gre v tem le za to,
da se uniči tekmovalstvo, koje provzroča pri-
vatni zavod „Notre Dame de Sion“ mestnemu
ženskemu liceju in da se nekoliko razširi
pouk glade nemščine in francoščine. Konečno
vsprejel se je predlog za preosnovo učnega
načrta, zavrgel se je pa z 19 glasovi proti 17
predlog, da se preustroji licej v konvikt. —
Na to je župan ob 9^{1/2} uri pretrgal sejo.

Politiške vesti.

Navtiška akademija v Trstu. „Pol.
Correspondenz“ javlja, da nameruje vlada po-
polnoma preosnovati navtiški (brodarski) pouk.
Pred vsem hoče tako preosnovati navtiško
akademijo tržaško, da stopita na nje mesto
dva ločena zavoda: višja trgovska šola, od-
govarjajoča sedanjim zahtevam in višja na-
vitiška šola. V ta namen je sklical g. naučni
minister za dan 23. aprila anketo, katere se
udeležijo zastopniki mornarskega oddelka, mi-
nisterstva financ in trgovine, namestništva
Primorskega in pomorske oblasti v Trstu.

**Program delovanja poslanske zbor-
nice.** Grof Hohenwart je prijavil članom svo-
jega kluba, da pridejo neposredno pred po-
svetovanjem o trgovinskem ministerstvu v
razpravo postavi o lokalnih železnicah in
tržaških javnih skladiščih ter trgovinski po-
godbi z Španjo in Rumunijo. Pred finančnim
ministerstvom pa valutne predloge. Konec
prihodnjega meseca se odloži državni zbor
in se snidejo delegacije.

Preosnova tiskovnega zakona. Kakor
smo bili že omenili, napravila je naredba mi-
nistra Schönborna, zadevajoča postopanje pri
zaplembah, veliko hrupa. Kot posledica tega
razburjenja smatrati je sklep zbornice, da
mora tiskovni odsek v teku osmih dni poro-
čati o predlogu Pacakovem, ki se glasi: „§.
487 kaz. pravnega reda se spremeni in naj
se glasi nastopno: „Tiskovine, ki so se iz-
dale in širile proti predpisom tiskovnega za-
kona ali katere je v javnem interesu proganjati
zbok njih vsebine, smejo se zapleniti od re-
darstvene oblasti ali neposredno, ali po na-
logu državnega pravdnika. Oblast, ki je od-
redila zaplembo (redarstvena oblast ali državno
pravdnikstvo) mora takoj pri zaplembi prija-
viti uredniku ali izdajatelju zaplenjene tisko-
vine, zakaj je zaplenjena.“ Omenjeni sklep
poslanske zbornice je popolnoma presenetil
ministra. Schönborna, kajti ni se nadejal ta-
kega odpora pri sedanjih razmerah, ko je vse
kar navdušeno za koalicijsko vlado. „Neue
Freie Presse“ pripoveduje celo, da je ta sklep
napravil tak utis na vlado, da hoče po-
slednja nekoliko odnehati, ter da je priprav-
ljena privoliti v to, da se zaplenjevanje omeji
na posebne natančno določene slučaje, ako
bi tiskovni odsek tako zahteval.

Kupčija s premičninami na obroke.

Se zakonom o kupčiji s premičninami na
obroke, katerega je vsprejela poslanska zbor-
nica, bavi se sedaj posebna komisija v go-
spodski zbornici. Nemško-liberalni listi, kateri
se seveda gorko potezajo za popolno „sve-
bodo“ pri teh kupčijah (ali bolje rečeno: s
le p a r i a h), javljajo zadovoljstvom, da ima
komisija gospodke zbornice mnogo pomisle-
kov proti temu zakonu, kakor ga je sklenila
poslanska zbornica ter da ga utegne prome-
niti v marsičem. Ako bi gospodka zbornica
res sklenila kako premembo, potem utegne
preiti še dokaj časa, predno stopi v veljavo
ta zakon. V tem slučaju vrne se načrt zopet
poslanski zbornici, da se dožene soglasje med
obema zbornicama.

Židovsko-liberalno časopisje se odli-
kuje od nekdanj po svoji brezobzirnosti, se-
gajoči tako daleč, da ne pozna spoštovanja
niti do Najvišjega prestola. Celó vladarja sa-
mega bi hotelo to časopisje tirati v strankar-
ske borbe. Tako se je zgodilo tudi te dni.
Nj. Veličanstvo je te dni vsprejelo v avdienci
poljskega poslanca Gnięwosa — in to
priliko je porabil neki Budimpeštanski list,
da je podtaknil Njeg. Veličanstvu nekoliko
ostrih besed, nasperjenih proti českim poslan-
cem. Rekel je, da je vladar najostreje ob-
sodil postopanje českih poslancev. To izmiš-
ljotino so hitro porabili vsi drugi židovski
listi, da hujskajo proti narodu českemu in
njega zastopnikom. Sleherni, ki pozna z jedne
strani korektno konstitucionalno mišljenje na-
šega dobrega vladarja, z druge strani pa
njega očetovsko ljubezen do vseh narodov,
in ki ve, da je ta ljubezen tako vzvišena,
da je ne morejo omajati vsakdanje političke
prasko, je sicer takoj pogodil, da je grdi
židovski pisun zagrešil drzno zlorabo s po-
svečeno osebo našega cesarja in kralja; ven-
dar pa se je omenjeni poslanec čutil primo-
ranega, doposlati židovskemu časopisju po-
pravek, v katerem pravi, da je vse skupaj
zlagano od prve do zadnje besede. Ta do-
godek nam zopet svedoči, kako nesramna in
brezobzirna je židovska „žurnalistika“ in sna-
žilen je ta dogodek z ozirom na ono nemško
liberalno stranko, katere igra prvo vjolino v
koaliciji. Kaj menite k temu, gosp. poslanec
Šuklje? Kje so destruktivni elementi?, podi-
rajoči oltarje in prestole?

Nemška cesarica bivala je te dni v
Benotkah, od koder je menda danes odpo-
tovala.

Iz Srbije. Srbski poslanik v Peter-
burgu Nikola Pašić je odstopil. Kralj
je vsprejel ostavko. — V Belemgradu so
osnovali novo patriotsko društvo pod ime-
nom „Srbski bratje“. V odbor so izvo-
ljeni zastopniki vseh strank.

V poslanski zbornici Italijanski je
posl. Imbriani protestoval proti izjavi
Crispija, da hoče on (Crispi) uporabiti druga
sredstva, ako mu zbornica ne bo na uslugo.
Ta izjava je, pravi Imbriani, zelo podobna
grožnji. Ali pa ima gosp. Crispi že dekret v
žepu, s katerim se razpušča zbornica? G.
Crispi je menda sam slutil, da se je nekoliko
izpozabil v zadnji seji, kajti opravičeval se
je valed napadov Imbrianijevih, češ, da je
star parlamentarec, da spoštuje narodni za-
stop ter da se drži pota institucij, brez ka-
terih Italija ne bi mogla živeti.

Francoski proračun za leto 1895
kaže 3.425.407.000 frankov dohodkov,
3.423.893.000 pa izdatkov, torej pol milijona
prebitka. Stroški za vojno in mornarico zna-
šajo 926 milijonov.

Različne vesti.

Udvetniški izpit je položil minoli pone- deljek pri tukajšnjem deželnem višjem so- dišču odvetniški kandidat gosp. dr. Miha Truden. Čestitamo najiskrenejše.

Imenovanja. Davčni nadzorniki gg. Ba- ričević in Sterbenk ter finančni komi- sar Vidulič imenovani so davčnimi višjimi nadzorniki za Primorsko; poštini komisar g. Koerting, do sedaj v Brnu, imenovan je poštini tajnikom za Trst.

Koncert v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Naše št. čitatelje opozarjamo že da- nes na veliki koncert, kateri bo v soboto dne 26. maja t. l. v gledališču Fenice v ko- rist šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Za danes omenimo le toliko, da bo koncert tim sijajnejši, ker bo sodeloval naš slavni umetnik g. Trtnik. Vse boljše objavimo pozneje.

Službeni list in „Il Pensiero Slavo“. Vest, katero smo objavili pod tem zaglavjem v ve- černem izdanju 46. šte. „Edinosti“, izprav- ljamo v tem smislu, da so dotične kitice, katere ponatiskuje „Adria“ iz „Pens. Sl.“ izvorni pesniški proizvod hrvatskega pesnika Trosića-Pavičića in da je italijanski pesnik Carducci dovolil v jako laiskavem pismu hr- vatskemu pesniku, da sme nje, ova pesniška dela prevajati na hrvatski jezik.

† **Ivan Tomšič.** Dne 17. t. m. predpo- ludne umrl je v Ljubljani urednik „Vrtca“, pisatelj in učitelj na c. kr. vadnici, g. Ivan Tomšič. Pokojnik pridobil si je velike za- sluge kot pisatelj za slovensko mladino, kajti poleg v „Vrtcu“ v dolgi dobi 24 let objav- ljenih poučnih sestavkov, pisal je več knjig za mladino. S tem že dokazal je iskreno svojo ljubezen do svojega rodu in nenavadno svojo marljivost; za njim torej mora žalo- vati ves narod slovenski. Njegovi učenci pa so izgubili v pokojniku blagega učitelja in očetovskega prijatelja. Budi mu lahka zemlja, katero je tolikanj ljubil!

Romanje na sv. Goro. „Katoliška družba“ v Gorici sklenila je o svojem obnem zboru dne 16. t. m., da priredi dne 7. maja t. l. slovesno romanje na sv. Goro v proslavo 50- letnice tega svetilišča. Sprevod odrine omen- jenega dne ob 4. uri zjutraj iz prvostolne cerkve. Slovenski govor bo imel o tej pri- liki č. g. I. Kolavčič, župnik v Solkanu.

Mestni svet tržaški ima svojo IX. le- tošnjo sejo dne, 19. aprila ob 7. uri zvečer. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika VIII. seje. — 2.) Predlog mestne delegacije o prošnji za gmočno podporo raznih mestnih učiteljskih uradnikov, ki so bili odpuščeni iz službe l. 1891. — 3.) Obračun javnih skladišč za leto 1893. — 4.) Predlog mestne delegacije o promeni zapahov na oknih v pritličju mest- nega muzeja Revoltella. — 5.) Čitanje usta- nove I. K. Moser za dijake, uče se glasbe in slikarstva. — 6.) Predlog šolskega odseka o prošnji raznih mestnih ljudskih učiteljev, da se jim vateje v službena leta ona doba, v kateri so služili kot pomočni učitelji. — 7.—9.) Obračun mestnih muzejev za l. 1893.

Statistika tržaška. Od 8. do 14. t. m. rodilo se je v Trstu 88 otrok (42 moških in 46 ženskih); mrtvorojena bila sta 2. Umrla je 108 oseb (63 moških in 45 ženskih). Z ozirom na število prebivalstva pride 33-90 umrlcev na vsakih 1000 duš.

Občinske volitve v Ljubljani. Pri volitvi v III. razredu, vršili se dne 16. aprila, so bili izvoljeni Andrej Žitnik, Ivan Škerjanc in Jernej Černe.

Predilnica v Ajdovščini. Kakor poroča „Corr. di Gorizia“, namerujejo zgraditi del- ničarji novo predilnico v Ronkah, namesto da bi popravili pogorelo predilnico v Ajdov- ščini. Varok temu sklepu je baje ta, ker imajo Ronke ugodno železniško zvezo in pa ker ima družba že v Ronkah svojo tkalnico in pa ker ima že tam za novo zgradbo po- trebno zemljišče. Ako je ta vest resnična, zadene hud udarec dosedanje ajdovske de- lavce vsled preselitve predilnice. Delavcev bilo je okoli 500, ki so zaslužili na teden povprečno kakih 2500 glid.

Plemenitaški sleparji. V Turinu zaprli so te dni mnogo oseb, katere so ponarejale menjice v znesku več milijonov lir. Sleparji pripadajo najodličnejšim krogom. Isti so: marchese di Bernetto, baron Valdato, grof Feliks Peato, odvetnik Serantoni, in inženir Bochino. Tem „plemenitim“ sleparjem pridru- žijo se bržkone še drugi, katere najde preiskava.

Iz Lekve se nam piše: V sredo dne 11. t. m. peljal sem se s svojim prijateljem na Rakek. Na postaji v Divači sem zahteval pri blagajni, seveda v slovenskem jeziku: „Pro- sim listek tretjega razreda za poštini vlak na Rakek!“ Pri blagajni je bil mlad uradnik, ki je na moje zahtevo odgovoril sledeče: „Ich verstehe nicht, was das heisst: tretji raz- red!“ Ker pa je na moje opetovano zahte- vanje odgovoril istotako, sem mu dejal v nemškem jeziku: „Das geht mich gar nichts an, da Sie das Slovenische können müssen!“ Na to moje opazke je odgovoril razčulivo: „Wo haben Sie den „Manier“ gelehrt?“ Hotel sem se pritožiti pri načelniku postaje radi vedenja tega uradnika, ali ni ga bilo v pisarni. Zato se sem potem obračam do gosp. načelnika, da poskrbi, da se boče se sloven- skimi strankami postopalo malo drugače.

Iz Dekanske občine se nam piše: Nič ni res, kar trdi Vaš dopisnik v številki z dne 31. marca. Res je sicer, da smo imeli pred nekoliko tedni občinsko sejo, katere se je udeležil tudi okrajni glavar iz Kopra. Čudno je pa, da gosp. dopisnik, ki je bil sam nav- sood pri seji, ne ve, koliko znaša garancija za železnico. Lepa je ta, da je podpisal in po- trdil zapisnik, ne da bi vedel, kaj je v njem. Kar se pa tiče razdeljevanja denarja iz „kon- fraterne“, je menda povsem umestno, da se morajo ubožci izkazati s ubožnim listom, ka- teroga dobe od farnega urada. Da se s De- kanci dela izjema, ni čudno, ker g. župan sam pozna vsakega, ali je res ubožec ali ne. Pri teh pač ne treba, da bi dolali nadlego gospodu župniku. Naš gospod nadžupan je skrben oče svojim občinarjem, temu gotovo pritrjuje velika večina. Dvema gospodoma pa ni mogoče služiti, valed česar ima tudi naš nadžupan svoje nasprotnike. Ali mi gorimo zanj, ker vemo, da je dober gospodar. — Občinarji! Prihodnji mesec so bodo menda vršile volitve novega odbora. Volite le take moške, ki se zavedajo, kako se morate truditi v potu svojega obraza od zore do mraka in ki bodo res skrbeli za Vašo korist! Čast, komur gre čast! — tič.

Posojilnica in hranilnica v Kopru je imela koncem leta 1893 359 zadružnikov. Dana po- sojila so znašala koncem leta 31619 glid. Med letom se je uložilo 9257 glid. 96 nvč. Stanje hranilnih ulog koncem leta je bilo 25610 glid. 54 nvč.; rezervni sklad znaša 5693 glid. 31 nvč. Donarni promet je znašal v minolem letu 39184 glid. 66 nvč. Pri obnem zboru sta se izvolila v odbor gg. Fran Franković in Ivan Sabodini mesto izstopivših Josipa Kri- stana in Ivana Hrovatina.

Setev leta 1894. Iz poročila ministerstva za poljedelstvo razvidno je, da je jesenska setev prav dobro presimila, samo rj je trpela valed dosedanje suše. Žito pa kaže jako do- bro. Vreme bilo je selo ugodno za priprave na poletno setev, vendar pa setev valed suše še ni vokalila, kar pa se tudi utegne zgoditi, ker je nastopilo deševno vreme. — No, toliko zašlejeni dež je vendar prišel; valed tega moramo reči, da setev sploh kaže jako dobro, — samo oko ne ugonobi četve poznejša suša.

Volkanek požar je nastal v torek v me- stu Novi Sandec v Galiciji. Požar je razdejal notranje mesto, skupno cerkev, neko drugo cerkev, jezuvitski samostan, protestantsko cerkev, gimnazij, poštino poslopje itd.

Dekle na — novačenju. Te dni bil je pozvana neka gospodičina iz okolice Novo- sadske, da se stavi pred vojaško komisijo — zaradi novačenja. Varok temu bil je ta-le: Dotično gospodičino Pavlo J., židinjco, vpisal je rabin o nje rojstvu v naglici v knjigo kot Pavla, namesto Pavlo. Naravno je, da vojna oblast išče sedaj tega „Pavla“, ker je „isti“ že v 20. letu, da pride pred komisijo za novačenje, da se prepričajo, je-li je spo- soben za vojaka, ali ne. Valed tega poziva so bili toliko stariši, kolikor „novince“ sam v grozni zadregi. Storili so vse možne ko- rake, da izposlujejo pri oblasti vsaj toliko, da ne bi bilo treba „novince“ pred komisijo. Toda dotična oblast izjavila je — kakor po- roča „Hrvatska“ — da hoče videti „novince“, ker se želi „prepričati“, da-li ima opraviti s Pavlico ali s Paveljkom?

Za tiste, ki ne morejo spati! Neki Angleški zdravnik priporoča vsem tistim, ki ne morejo spati, nastopno sredstvo. „Ako so vam zdi — pravi — da ne boste mogli zaspati, utak- nite glavo hitro pod odejo in dihaite vaše

tako omejen srak. S tem smanjate množico kislega in zaspite hiposa. Pri tem ni nikake nevarnosti. Kajti gotovo je, da, kakor hitro zaspite, vržete odejo raz glavo in dobite sve- žega zraka kolikor hočete.“ Rečeni zdravnik pravi, da je to poskušal pri peh in mačkah. Tudi te živali stanejo gobec v dlako, da za- spe. Isto tako delajo tice, ko skrijejo glavo in vrat v perje.

Ker ne vemo, da-li je to sredstvo zares tako neškodljivo, je pač najbolje, da vsak sam poskusi!

Odbor slovensko-hrvatskega veterinar- skega kluba „Tomislava“ na Dunaju ima svoje stanovanje v III. okraju Boerhave-Gasse št. 1 Parterre 3.

Amerikansko. Nek premeten Amerikanec kupil je v Novem Yorku pred dvema leti 300 smotk, komed po 1/4 dolarja, katere je zavaroval pri neki zavarovalni družbi za 750 dolarjev. Ko je smotke lepo pokadil, tožil je zavarovalno družbo, da mu plača zavaroval- nino v znesku 750 dolarjev, ker je smotke uničil ogenj. Sedišče je res razsodilo v prid premetnemu kadilecu in družba morala je plačati zavarovalnino. Na to pa je zatožila družba prometnica, ker je navlašč zaigal za- varovane predmete in prefriganec dobil je zaradi — požiganja 90 dni zapora!

Sodnijsko. 25letni tešak Ivan Sever iz Postojne, stanujoč v Trstu in 24letni tešak Anton Lamprecht iz Trsta dobila sta pred- večerjem pred trž. sodiščem zaradi tatvine S. ver dve leti in Lamprecht 14 mesecev težke ječe. — Pisar Hektor Požar, službujoč pri tržki Ignac Brüll, dobil je dva meseca ječe, ker je poveril svojemu gospodarju 100 glid Zatoženec je prisnal poverjenje, a iz- govarjal se je, da je porabil denar zaradi tega, ker s svojo mesečno plačo (25 glid.) nikakor ni mogel izhajati. — 32letni kmet Jernej Obat iz Dekan dobil je dne 17. t. m. pred tržaskim sodiščem dva meseca težke ječe zaradi težkega telesnega poškodovanja. Obat je stanoval namreč do nedavna skupno s svojim očetom, a ker se je sin vedno prepiral, izselil se je oče iz skupnega stano- vanja. Dne 20. februarja t. l. vrnil se je oče, da odnese svoje perilo in pohištvo, o tej priliki pa se je sprl sin z njim zaradi ne- kega kotla, ga vrigel ob tla in ga pretepel. Surovi sin je sicer pred sodi čem to tajil, toda dokazal je resnico svedok Mahnič. — 29letni trgovski agent Ivan Pertot iz Nabre- žine, stanujoč v Trstu, dobil je zaradi pone- verjenja dva tedna zapora. Svojemu gospo- darju poveril je bil namreč 46 glid. v go- tovem denarju.

Policijsko. Dne 17. t. m. prišel je ne- poznani človek k policijskemu ravnateljstvu in prosil, da ga branijo pred stražarji, ki ga preganjajo, ker je umoril pred 20 leti ne- kega človeka v Veroni, on pa da je nedol- žen. Po kratkem ispravevanju pa se je po- kazalo, da je „morilec“ — blasen. Poklicali so valed tega Trevesa, kateri je odpeljal si- romaka — ne v sapor, ampak v opazovalno sobo za norce. Neurečeni je 53letni Anton D., rodno iz Verone, stanujoč v nekem pre- nočišču v ulici delle Beccherie. — 19letnega mesarskega pomočnika Henrika B. iz Trsta, toda italijanskega podanika, zaprli so, ker je bil pred 2 leti že izgnan iz avstrijskih kro- novin, toda kljubu izgonu pohajal je po Tr- stu. — 40letnega mizarja Josipa P. iz Trsta so zaprli, ker je po noči razgrajal na starem trgu. (Piazza vecchia).

Koledar. Danes (19.): Leon IX., p.; Ema, vd. — Jutri (20.): Marcolin, šk.; Sul- picij, m. — Polna luna. — Solnce izide ob 5. uri 15 min.; satoni ob 6. uri 45 min. — Toplota večerj: ob 7. uri zjutraj 14 stop., ob 2. pop. 15 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 18. V Ogrskem Gradišču navstal je velik požar, kateri je vpepelil mnogo hiš, doklika meščansko šolo, jeden hotel, fran- čiškanski samostan s cerkvijo in zvonikom vred. Navstal je velik strah, ker se je baš vrtil letni somenj.

Dunaj 18. Štrajkujoči mizaraki pomoč- niki pohajali so večerj v raznih tolpah po mestu, da nadzorujejo mizarake delavnice. Ker so razgrajali in se nevarno grozili ne- kemu mizarakemu mojstru, zaprli so dva po- močnika in pet drugih pomočnikov, ki so se uprli stražarjem.

Montevideo 18. Admiral de Mello (zapo- vednik braziljskih upornikov) udal se je s svojim brodom in 1200 vojniki argentin- skim oblastim.

Barcelona 18. Danes ukrcalo se je še 6000 romarjev v Italijo.

Badajoz (Španjska) 18. Pred nekoliko dnovi pojavila se je kolera. Bolezen se širi kljub vsem zdravstvenim naredbam.

Trgovinski brojavli.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 736—737, za jesen 756—757. Koruza za julij-avgust 524 do 525. Oves za spomlad 718—722, oves za jesen 607—609. Pšenica nova od 77 kil. f. 745—750, od 78 kil. f. 755—760, od 79 kil. f. 765—770, od 80 kil. f. 770—780, od 81 kil. for. 780—785, Ri 580—580.

Ječmen 655—625; proso 4—440.

Pšenica: Srednje ponudbe, povpraševanje slabo, mlačno, zopet 5—10 nč. ceneje. Valed dolja vse vrsti žita sploh popustljive, posebno pa oves. Vreme oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor: mlačno. Za april 1615, maj 1625. Nova roba september 1552, dobro saniranje.

Budimpešta. Špirit, 1650—1675.

Kava Santos good average za april 10350, za avgust 10025 mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 84—, september 80—, mirno.

Dunajska borza 18. aprila 1894.

	danes	večerj
Državni dolg v papirju	98-45	98-45
„ „ v srebru	98-35	98-30
Avstrijska renta v zlatu	119-65	119-55
„ „ v kronah	97-80	97-85
Kreditne akcije	355-10	355-25
London 10 Lat.	124-80	124-85
Napoleoni	9-22	9-22
100 mark	81-10	81-10
100 italj. lir	43-90	43-95

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitaria 12, (po domače pri „Prvačkovec“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvih in porbenih vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno krško po 40 nč. liter. Izvratna kuhinja. — Drže se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.
Anton Vodopivec, gostilničar.

Skladišče piva
iz
Zagrebske delniške pivovarne
in tovarne slada
priporoča in sprejemlje naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče
ULICA DEGLI ARTISTI št. 5.
To pivo je izvrstne kakovosti in po nizkih cenah

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ima- nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se lebona vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino „dabelo“, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile) v hiti Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Pontorosso). Po dvakrat na dan frišno oprešno mleko po 14 kr. liter no- dovedno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrst- nim lesom, železnim in londnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Prodajalnica
jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja **Jožef Cerni** Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Gheta). Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slo- vencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Berli, kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, pri- poroča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo do- domača izvrstna vina. 104-93

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO
vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre- skrbljeno

prodajalnico jestvin
(v ulici Bolvedere št. 3)
pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu
(poprej Pertotovo)
10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtem in dvema dvoranama, kjer se t. d. izbora domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gor- kimi in miznimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico
v Rojanu (poprej Pertotova)
kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj- nižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu ob- činstvu in udom.

Novi člani
so se vedno sprejemajo ob uradni urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5